

IN THIS ISSUE

THE VEXILOLOG MAGAZINE TURNS 5th ANNIVERSARY

In July 2001, the earliest issue of a private vexillological bulletin by Josef Hubka - a CVS member from Prague - came into the world. Its every number is dedicated to the past and present of the arms and flags belonging to a particular nation. This bulletin is published quarterly and it is also available on Internet (web.uhk.cz/cvp/vexilolo/vexilolo.htm).

COMMENTS TO THE TŘEBECHOVICE MUNICIPAL FLAG

In a rare case, an author of the municipal flag of Třeběchovice pod Orebem depicts historical arms of this town and presents motives for his design of a new flag. The main charge of the arms - a raguly twig with 4 gnarls in gold - is derived from the first owners of then village, Hlaváči z Dubé.

REBIRTH OF TOWNSHIP VILLAGES

The amendment of the Communities Act from 2006 introduces a term "township village" again. Originally, it has been a market-town. Nowadays, the township village possesses some features of a town and it is superposed to neighbouring communities in some administrative and/or social aspects. Any village can apply for this "new" status if already enjoyed it before May 17, 1954. This status is granted to the communities by the Speaker of the House of Deputies of the Parliament of the Czech Republic.

HERALDIC CONVENTIONS USED ON COMMUNAL FLAGS

The 25th part of our series deal conventions of the antlers.

translated J. Martykán

PĚT LET ZPRAVODAJE VEXILOLOG

Před pěti lety, v červenci roku 2001, vyšlo první číslo soukromého vexilologického zpravodaje VEXILOLOG. Zpravodaj vydává Josef Hubka, pražský člen České vexilologické společnosti a každé číslo o rozsahu zpravidla osmi stran formátu A5 je věnováno vlajkám a znakům jednoho státu.

V textu zpravodaje se dočteme o historických vlajkách a znacích států s poukazem na souvislosti figur s historickými událostmi či zmínkami o legendách, které měly vliv na vznik či podobu symbolů. Text je doplněn barevnými vyobrazeními znaků a vlajek a doprovázen podrobným uvedením související literatury. U států, které se dělí na nižší správní celky, jsou uvedeny i jejich symboly, které jsou v knižních publikacích jen velmi málo uváděny. Pro lepší orientaci jsou v některých číslech uvedeny i mapy správních celků.

Čtenář tak na jednom místě získá formou čtivého textu a množství obrázků informace, které by jinak musel pracně vyhledávat v různých knihách, časopisech či na internetu.

Z dosavadních dvaceti čísel je sedm čísel věnováno Evropě, dvě Asii, čtyři Oceánii, pět Africe a dvě Jižní Americe.

Zpravodaj vychází čtyřikrát ročně a je publikován i na internetu (web.uhk.cz/cvp/vexilolo/vexilolo.htm).

POZNÁMKY K NÁVRHU VLAJKY MĚSTA TŘEBECHOVICE

Dle místního kronikáře Jana Kabašty se pojmenování města Třebechovice odvozuje od osobního jména Třeboch. Tak zval se pratec rodu Třebochoviců, který založil na pravém břehu Dědiny prvotní osadu. Komu tato ves skutečně do 14. století náležela však není známo. Teprve historiografické prameny ze 14. století pomáhají objasnit počáteční stadium Třebechovic.

Historik prof. dr. Šimák k tomu uvádí, "že Třebechovice byly městečkem od svého prvního výskytu v pramenech, svědčí desky zemské k r. 1368 (Trzebechowitz) oppidum, k r. 1466 Trzebechowitze městečko (viz. též gotická pečeť).

Město se nazývalo r. 1369, 1377 a 1396 Třebochovice, r. 1381, 1395 a 1405 Třeběchovice, ale r. 1403 Třebechovice. Latinské pojmenování Altus Pons z r. 1369 je překlad německého jejich názvu Hohenbruck, jež mu dali Němci usazení v nově založeném městě podle vysokého krytého mostu přes Dědinu. V době husitské začaly se jmenovati Třebechovice hory Oreb nad Dědinou. Roku 1664 psány též Střebechovice. Nynější úřední název "Třebechovic pod Orebem" povolilo ministerstvo vnitřní r. 1920.

Z dostupných pramenů lze odvodit, že město Třebechovice pod Orebem používá od středověku znak, který je nedílnou součástí jeho identity. Základ znaku tvoří hnědá svisle stojící ostrev se čtyřmi suky na zlatém podkladu, které je odvozeno od prvních feudálních držitelů Hlaváčů z Dubé. Nad ostrvím je temně zlatá koruna s vnitřním červeným lemem a po každé straně ostrve je trojice modrých dělových koulí, jedna nad dvěma.

V historických pramenech města a v některých heraldických publikacích je vyobrazena hnědá ostrev s kořeny. Ta se však v oficiálních městských materiálech, dle dochovaných vyobrazení, již několik století nepoužívá, zato se poměrně často objevuje v průvodcích a heraldických publikacích.

Erb, kterým byly Třebechovice nadány za Jaroslava Trčky z Lípy. Trčkové vlastnili Třebechovice pod Orebem od poloviny 15. století do 1634.

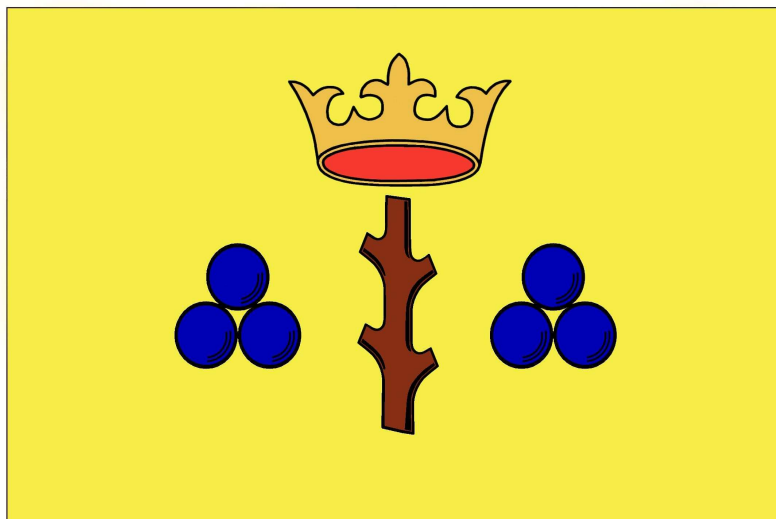
Kresba nejstarší pečeti pravděpodobně ze 16. století, na níž jsou Třebechovice nazývány městem - civitas. V erbu je nad ostrvím koruna a po stranách ostrve dělové koule jedna nad dvěma.

*Ze sbírek muzea - celokovové oválné pečtidlo s erbem města a nápisem: "**Představenstvo obce města Třebechovice**". Délka raznice s držadlem je 7 cm, ovál má rozměry 3,5 x 3,7 cm. Foto: K. Andres*

Návrh vlajky

Schválená varianta byla odvozena od znaku města Třebechovice pod Orebem, který je jako hlavní symbol prezentace používán v dříve uvedených podobách již několik století. Návrh drží symbolickou jednotu znaku a praporu, čímž má být dodržen princip jednotné městské prezentace.

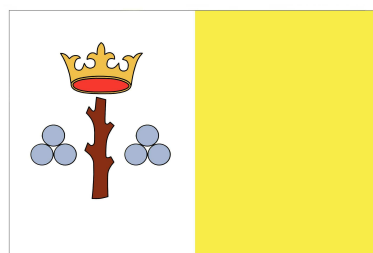
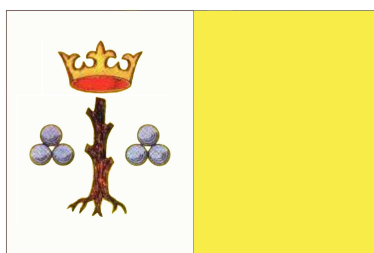
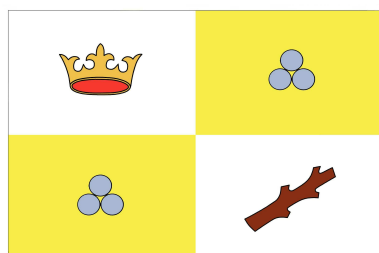
Popis vlajky

Žlutý list, uprostřed svislá hnědá ostev, převýšená zlatou, červeně vyloženou korunou a provázená po každé straně třemi (1, 2) dotýkajícími se modrými dělovými koulemi. Poměr šířky k délce listuje 2 : 3.

Pro orgány města byly předloženy dvě desítky grafických variant vlajek. Pro ukázkou dávám tři vari-

ant snažících se vyhnout umístění zlaté koruny na žlutý list.

Tomáš Zdechovský

Materiály:

-, *Vývoj znaku města a jeho vyobrazení* (2005), <http://home.tiscali.cz/~cz656478/mesto/znak/znak.htm>

Kabašta J., *Třebechovice pod Orebem (dějiny města)* - zápisky

Kopecká K.: *Třebechovice pod Orebem (Jak popisuje historii Třebechovic historik August Sedláček)* - rukopis (2003)

Kopecká K.: *Třebechovice pod Orebem (kostel sv. Ondřeje, Božího Těla, Proboštův betlém)* - rukopis (11. listopadu 2003)

Literatura:

-, *Třebechovský Proboštův Betlém, Třebechovice pod Orebem* 1999.

Cechner A.: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Královéhradeckém*, Praha 1904.

Hlubínská S., *Třebechovice pod Orebem, Třebechovice pod Orebem* 1947.

Profous A.: *Místní jména v Čechách (jejich vznik, původ, význam a změny)*, Praha: Česká akademie věd a umění 1949.

Sedláček A.: *Hrady, zámky a tvrze království českého*, Praha 1900.

Sedláček A.: *Místopisný slovník historický království českého*, Praha: Bursík a Kohout 1908.

ZNOVUZROZENÍ MĚSTYSŮ

zákon č. 234/2006 Sb.

kterým se od 1.6.2006 novelizuje zákon č. 128/2000 o obcích (obecní zřízení)

Označení městečko (lat. oppidum) se objevuje již ve 13. století. Udělovala je místní vrchnost. Od 16. století je pro vznik městyse potřebné privilegium panovníka. Po vzniku Československa byl status městyse udělován vládou ČSR a obec musela doložit charakter městečka (regulační plán, vodovod a kanalizace, zdravotnické zařízení, škola a další). K 15. 4.1934 existovalo v ČR 207 městysů, k 29.9.1938 již 535 městysů. Ještě 9. 11. 1948 byla na městys povýšena obec Nový Hrozenkov, ač již platila nová ústava z 9.5.1948, která pojem samosprávy nahradila jednotnou lidovou správou, jejímiž orgány byly národní výbory. Obce jako právnické osoby přestaly existovat s účinností zákona č. 13/1954 Sb, tedy 17.5.1954. Teprve ústava z roku 1990 opět zavedla místní samosprávu, jejímž základem je obec. V témže roce byl přijat i zákon o obcích (obecní zřízení).

V paragrafu 3 zákona č. 234/2006 Sb. kterým se od 1.6.2006 novelizuje zákon č. 128/2000 o obcích (obecní zřízení) je kodifikována nová úprava určování statusu obcí.

Podle nové úpravy je možno status městyse získat dvěma způsoby:

stanovením obce městysem obnovením statusu městyse.

V §3, odst. 2 je stanoveno, že obec se stane městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády, tedy stejně jako při stanovení obce městem, jen s tím rozdílem, že pro městys nejsou stanovena žádná kritéria (kritériem pro stanovení obce městem je nejméně 3000 obyvatel, vláda ČR pro účely posuzování žádosti stanovila ještě další kritéria, viz příloha usnesení vlády č. 418 ze dne 2.5.2001). Žádosti bude posuzovat Ministerstvo vnitra, ale vzhledem k tomu, že zákon neuvádí žádné kritérium, musí být každá žádost předána předsedovi PS PČR, v jehož kompetenci je rozhodnutí o udělení statusu městyse.

Při obnovení statusu městyse (a obdobně i města) je jedinou podmínkou, aby obec měla statut městyse před 17. květnem 1954 (§ 3, odst. 4). Pak má obec na status městyse právní nárok. Stanovení městysem je výlučně v kompetenci předsedy PS PČR, neboť zákon nezmiňuje žádnou účast vlády či MVČR na tomto aktu. Předseda PS PČR také určí den, od kterého se obec stává městysem.

Podle článků v příloze týdeníku Veřejná správa č. 31/2006, které sloužily jako podklad pro tuto informaci, je obcí, které mají právo požádat o navrácení statusu městyse necelých čtyři sta.

Petr Exner

OBECNÉ FIGURY NA VLAJKÁCH OBCÍ (25)

PAROH, PAROŽÍ

Jelení paroh je párový kostní výrůstek na hlavě samců čeledi jelenovitých. Každý rok po říji jeleni parohy shazují a příští rok na jaře znovu vyrůstají s větším počtem výsad.

V heraldice se počítá mezi zbroj a obvykle mívá pět výsad.

Základní poloha parohu je svíslá s výsadami směřujícími k žerdi. Na obrázku je paroh položený.

Barva parohu bývá zpravidla žlutá, bílá či červená.

Vyobrazení obou parohů včetně čelní kosti se nazývá paroží.

Vyobrazena je základní poloha figury.

Barva paroží je většinou černá.

Některá města a obce, která mají tuto figuru na vlajce: Děčichov (LB), Držková (ZL), Hartvíkovice (TR), Chotyně (LB), Jindřichovice pod Smrkem (LB), Šumperk (SU), Horní Kozolupy (TA), Teplá (KV), Velký Újezd (OL).

Petr Exner

STŘEDISKO VEXILOLOGICKÝCH INFORMACÍ - FLAG DATA CENTRE

Člen FIAV od roku 2003 – Member of FIAV since 2003

Petr Exner

Havlíčkova 294

500 02 Hradec Králové

Czech Republic

e-mail: petr.exner@uhk.cz

website: http://www.vexi.info

